

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 26-27 marca 2010 r.
na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu
Mikołaja Kopernika w Toruniu dotyczącej oceny jakości kształcenia na
kierunku „politologia” na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
oraz jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. UW dr hab. Tadeusz Bodio (przewodniczący, członek Prezydium PKA), prof. UW r. dr hab. Krzysztof Szewior (członek PKA), prof. UJ dr hab. Barbara Krauz-Mozer (ekspert PKA), mgr Grzegorz Laskowski (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Monika Adamczyk (przedstawicielka PSRP, ekspert PKA).

2. Krótką informacją o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia wizytacja odbyła się na Wydziale Humanistycznym w dniach 8-9 października 2004 r. Prezydium PKA pozytywnie oceniło kształcenie na kierunku „politologia” wydając dnia 9 grudnia 2004 r. Uchwałę Nr 1174/04.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu oceniającego.

Raport Zespołu oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Uchwałą nr 19 z dnia 28 listopada 2000 - Senat Uniwersytetu Mikołaja Kopernika określił misję Uczelni zaś uchwałą nr 43 z dnia 29 maja 2007 - jej strategię. Celem zasadniczym uczyniono prowadzenie i rozwijanie działalności naukowej oraz upowszechnianie wiedzy na poziomie akademickim; kształcenie pracowników naukowych i związane z tym nadawanie tytułów zawodowych i stopni naukowych. Wskazano, że jako sygnatariusz „Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich” i „Karty Krakowskiej” Uniwersytet Mikołaja Kopernika dochowuje wierności fundamentalnym zasadom konstytuującym uniwersytet i jego tożsamość. Istotą ich jest wolność badań naukowych i treści nauczania, istnienie samorządu akademickiego oraz prawo członków społeczności uniwersyteckiej do organizowania się w związki i stowarzyszenia.

Obok prowadzenia badań naukowych i upowszechniania ich wyników, zakłada się równoczesne podejmowanie, zróżnicowanej co do formy, działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej, odpowiadającej potrzebom i oczekiwaniom społeczeństwa. Kadra uniwersytecka sprawuje opiekę naukową nad uczniami szkół średnich, realizuje własne programy autorskie i organizuje szereg olimpiad przedmiotowych. Warto zwrócić uwagę, że Uczelnia prowadzi Gimnazjum i Liceum Akademickie, będące jedyną w Polsce szkołą dla uczniów wybitnie uzdolnionych. Misję edukacyjną i kulturotwórczą Uczelnia traktuje jako swój obowiązek wychowawczy, związany z uniwersalnymi zasadami etycznymi i regułami postępowania utrwalonymi w tradycji uniwersytetów europejskich.

Usytuowanie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na pograniczu historycznych ziem Pomorza, Kujaw i Mazowsza, nakłada na niego szczególny obowiązek służenia dobru tego regionu. Tak w badaniach naukowych, jak i w nauczaniu Uniwersytet Mikołaja Kopernika działa w wymiarze europejskim, uczestnicząc w najszerszym osiągalnym zakresie w akademickiej współpracy międzynarodowej.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika jest szczególnym centrum naukowo-kulturalnym regionu, biorącym aktywny udział w życiu publicznym i gospodarczym, inicjującym przedsięwzięcia aktywizujące i wzbogacające życie lokalnej społeczności a także regionu. Jako jedna z największych i najważniejszych instytucji w mieście i regionie UMK uczestniczył w pracach nad tworzeniem strategii rozwoju Torunia a także strategii innowacyjności. Rozległa współpraca międzynarodowa i odnoszone w niej sukcesy, uznany

poziom kształcenia akademickiego i podejmowanie licznych inicjatyw lokalnych, czynią z opiniowanej Uczelni wyjątkowo cennego partnera, skutecznie realizującego swoją misję.

Konkluzja. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w sposób właściwy postrzega swoją misję, ma przejrzystą strategię działania, wyraźnie określone i zgodne z założeniami – cele.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi UMK. Składy Senatu i Rady Wydziału są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni.

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na podstawie mianowania i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków.

Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Dziekan jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania).

Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na kierownika jednostki organizacyjnej, tj. ustalenia szczegółowego zakresu i wymiaru obowiązków nauczycieli akademickich, wywiązuje się Prodziekan na podstawie upoważnienia Dziekana.

Statut Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Regulamin Studiów, Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom UMK w Toruniu oraz system wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i usługi edukacyjne w Uniwersytecie są zgodne z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Wyżej wymienione dokumenty uzyskały pozytywną opinię Samorządu Studenckiego UMK oraz nie odbiegają od powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Umowa dotycząca warunków odpłatności za kształcenie na studiach niestacjonarnych wypełnia kryteria Art. 160 ust 3 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Pewne wątpliwości budzi §6 ust. 2. W przypadku odstąpienia od umowy przez Studenta w zakresie zwrotu opłat stosuje się przepisy Uchwały Senatu UMK. Paragraf 6, jako błąd redakcyjny odsyła studenta do anulowanej uchwały.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów Uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych* i dydaktycznych.

Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych jest jedną z szesnastu podstawowych jednostek organizacyjnych UMK. Strukturę Wydziału stanowi rozbudowany układ następujących katedr: 1) Katedra Europy Wschodniej; 2) Historia Dyplomacji; 3) Katedra Prawa Międzynarodowego i Wspólnotowego; 4) Katedra Międzynarodowych Stosunków Politycznych; 5) Katedra Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Międzynarodowego; 6) Katedra Stosunków Międzynarodowych; 7) Katedra Teorii Polityki; 8) Katedra Myśli Politycznej; 9) Katedra Europeistyki; 10) Katedra Systemu Politycznego RP; 11) Katedra Konfliktów Politycznych; 12) Katedra Hermeneutyki Polityki; 13) Katedra Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej; 14) Katedra Teorii Kultury i Religii. W skład Wydziału wchodzi także Centrum Studiów Europejskich im. J. Moneta.

* użyte określenia: zadania naukowe, badania naukowe, dorobek naukowy, stopnie i tytuły naukowe oznaczają odpowiednio zadania artystyczne, twórczość artystyczną, dorobek artystyczny oraz stopnie i tytuły w zakresie sztuki.

Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych został powołany do życia na mocy uchwały Senatu nr 22 z dnia 31 marca 2009 i rozpoczął działalność z dniem 1 września 2009 roku; funkcjonuje zatem zaledwie od kilku miesięcy, a mimo to sprawnie prowadzi trzy kierunki studiów – „stosunki międzynarodowe”, „politologia”, „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” – w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich; wyjątek stanowi „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” – ten kierunek prowadzony jest wyłącznie w trybie studiów stacjonarnych I stopnia. Każda z Katedr ma wyraźnie określony zakres badań, zgodny z przygotowaniem merytorycznym tworzących ją pracowników oraz niesprzeczny z wymogami programów dydaktycznych prowadzonych kierunków studiów. To, co zwraca uwagę, to brak w strukturze Wydziału Katedry/Zakładu zajmującego się zróżnicowanymi metodologiami badań, wykorzystywanymi w naukach politycznych (naukach społecznych). W przyszłości należało by przemyśleć powołanie do życia takiej wyodrębnionej jednostki, wzmacniając w ten sposób naukowy walor Wydziału.

Godne uwagi są umiejętności organizacyjne Władz nowego Wydziału i dobrze skonstruowany projekt dalszego rozwoju. Podejmowane inicjatywy są wynikiem dyskusji i współpracy między pracownikami Wydziału i za ich akceptacją. Tworzy to dobry klimat nie tylko sprzyjający efektywnej pracy naukowo badawczej, ale także stanowi środowisko sprzyjające kształtowaniu pozytywnych postaw społecznych wśród, studiującej w takim otoczeniu, młodzieży.

W najbliższym czasie Wydział planuje uruchomienie dwóch nowych kierunków studiów: „Bezpieczeństwo wewnętrzne” – tryb stacjonarny i niestacjonarny, studia I stopnia od roku akademickiego 2010/2011 oraz „Studia wschodnie” – tryb stacjonarny i niestacjonarny, studia I stopnia, od roku 2011/2012.

Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych – spełniając wymogi formalne – wystąpił również z wnioskiem o nadanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w zakresie nauk o polityce, a po pozytywnym zakończeniu procedury zamierza złożyć następny wniosek, a dotyczący uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego. W planach Wydziału, akcentem wieńczącym te starania, ma być powołanie do życia studiów doktoranckich z zakresu nauk o polityce.

Konkluzja. Zaangażowanie pracowników, ambitne plany rozwojowe, inicjatywy podejmowane przez Władze przy współpracy z kadrami naukową i studentami, sprawna organizacja - przekonują o właściwym ukształtowaniu struktury organizacyjnej Wydziału

Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK, odpowiednio do zadań naukowych i dydaktycznych jakie przed nim zostały postawione.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	21 716	395	922	-
Studia niestacjonarne	8 837	201	-	-
Razem	30 553	596	922	-

Konkluzja. Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ok. 71% ogółu. Tendencję ogólnouczelnianą w dużej mierze powielają proporcje zaobserwowane w podstawowej jednostce organizacyjnej, gdzie studenci stacjonarni to niespełna 66% ogółu.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych prowadzi trzy kierunki studiów:

- stosunki międzynarodowe (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia, jednolite magisterskie);
- politologię (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia, jednolite magisterskie);
- dziennikarstwo i komunikację społeczną (studia stacjonarne I stopnia).

Wydział nie posiada uprawnień do nadawania stopni naukowych.

Oceny PKA prowadzonych kierunków:

- stosunki międzynarodowe (studia I i II stopnia, jednolite magisterskie) – ocena pozytywna (Wydział Historyczny);
- politologia (studia I i II stopnia) – ocena pozytywna (Wydział Humanistyczny);
- dziennikarstwo i komunikacja społeczna (studia I stopnia) – kierunek nie oceniany.

Ocena UKA prowadzonego kierunku: Certyfikat nr 13 Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej nadany uchwałą z dnia 12 grudnia 2008 r. kierunkowi „politologia” na okres 5 lat.

Załącznik dodatkowy Nr Ia - Uwagi szczegółowe do prowadzonych kierunków studiów.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem	
		stacjonarnych	niestacjonarnych		
I stopnia	I	119	21	140	422
	II	88	33	121	
	III	91	70	161	
II stopnia	I	41	-	41	118
	II	-	77	77	
Jednolite studia magisterskie	I	-	-		56
	II	-	-		
	III	-	-		
	IV	-	-		
	V	56	-	56	
Razem		395	201	596	

Konkluzja. Dostrzegalne jest utrzymujące się zainteresowanie studiami na kierunku „politologia”. Ze względu na wyraźnie rosnącą popularność studiów w formie stacjonarnej, zwiększa się proporcjonalna przewaga studentów stacjonarnych nad niestacjonarnymi.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu pełni ważną rolę na mapie edukacyjnej kraju i regionu. Misję i strategię ma sformułowaną w sposób prawidłowy i odpowiadający celom edukacyjnym i kulturotwórczym, jakie stawiane są przed wyższym szkolnictwem. Działalność naukowo-dydaktyczna Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych właściwie wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni. Struktura organizacyjna Wydziału jest dostosowana do realizowanych zadań i wpisuje się w nowoczesne trendy edukacji politologicznej. Władze wywiązują się ze swoich zadań, przywiązują duże znaczenie do rozwoju kadry naukowo-badawczej.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1. Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Struktura kwalifikacji absolwenta warunkowana jest przez kwalifikacje określone w standardach kształcenia, własną wizję kształcenia akademickiego oraz informacje napływające z rynku pracy. Zasadnie rozgraniczane są kwalifikacje absolwentów studiów I i II stopnia. Precyzyjnie określono zakres wiedzy, kompetencji i umiejętności, jakie studenci są zobowiązani zdobyć w czasie studiów. Wskazano na wielodyscyplinarność kształcenia, ale mieszczącą się w zakresie nauk politycznych, ekonomicznych, prawnych. Wizytowana jednostka docenia znaczenie praktycznych umiejętności studentów. Są one głównie pozyskiwane w toku praktyk zawodowych oraz pozauczelnianych. Atrybutem jednostki jest nauczanie w specjalnościach, poprzez które widać profil dydaktyczny i własną koncepcję nauczania. Absolwenci mają być przygotowani do podjęcia pracy w instytucjach i przedsiębiorstwach międzynarodowej współpracy gospodarczej, organizacjach międzynarodowych, instytucjach Unii Europejskiej, strukturach aparatu państwowego.

Konkluzja. W sylwetce absolwenta uwzględnia się i określa wiedzę, umiejętności i postawy, jakie powinien wykształcić absolwent ocenianego kierunku. Nie włącza się jednak pracodawców w kształtowanie koncepcji i efektów kształcenia.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Rekrutacja przeprowadzana jest na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz wewnętrznych uregulowań w Uczelni. Informacje dla kandydatów o zasadach rekrutacji są podawane do publicznej wiadomości. Rekrutacja dokonywana jest elektronicznie.

Na studiach **stacjonarnych** limity przyjęć są następujące: politologia ogólna – 70, politologia - specjalność marketing polityczny i komunikacja medialna – 40 miejsc. Dla politologii ogólnej, jak i dla politologii o specjalności medialnej zasady rekrutacji są identyczne. Kandydaci z nową maturą są rekrutowani w drodze konkursu świadectw

(wymagane przedmioty – „Historia” lub „Geografia”, „Matematyka”, „WOS”, „Język polski” - część pisemna). Przelicznik uzależniony jest od poziomu, na jakim zdawana jest matura, preferowany jest wyższy poziom.

Zasady kwalifikacji dla kandydatów ze starą maturą sprowadzają się do egzaminu w formie pisemnej. Zakres egzaminu, kryteria oceniania i forma przeprowadzenia egzaminu jest taka sama jak w przypadku egzaminu maturalnego z tych przedmiotów. Kandydat może wybrać poziom egzaminu podstawowy lub rozszerzony.

Z unormowań kwalifikacji kandydatów z Maturą Międzynarodową wynika, że kandydat z dyplomem IB wydanym przez organizację International Baccalaureat Organization z siedzibą w Genewie kwalifikowany jest zgodnie z zasadami określonymi dla osób ze świadectwem dojrzałości uzyskany w trybie tzw. "nowej matury". Z kolei z uregulowań kwalifikacji dla kandydatów z dyplomem zagranicznym wynika, że kandydat ze świadectwem maturalnym uzyskany za granicą kwalifikowany jest na podstawie wyników egzaminu wstępnego zgodnie z zasadami określonymi dla kandydatów ze świadectwem dojrzałości uzyskany w trybie tzw. „starej matury”.

Uczelnia stosuje ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym. Maksymalną liczbę punktów możliwych do zdobycia w postępowaniu uzyskują laureaci: Olimpiady Historycznej, Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Olimpiady Wiedzy o Prawach Człowieka, Olimpiady Wiedzy o Unii Europejskiej (org. przez Wyższą Szkołę Humanistyczną w Pułtusk).

Zasady rekrutacji na studia I stopnia w trybie niestacjonarnym sprowadzają się do złożenia wymaganych dokumentów.

Zasady rekrutacji na studia II stopnia w trybie stacjonarnym: a) limit miejsc 70; b) o przyjęcie mogą ubiegać się kandydaci, którzy posiadają: tytuł licencjata lub równoważny kierunku politologia, licencjata, magistra lub równoważny kierunków: stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, prawo, ekonomia, socjologia, europeistyka; tytuł licencjata, magistra lub równoważny makrokierunku, w skład którego wchodzi jeden z wymienionych w pkt. 1 kierunków studiów. Zasady kwalifikacji: a) kandydaci, którzy posiadają polski dyplom kwalifikowani są na podstawie egzaminu pisemnego z zakresu przedmiotów politologicznych: system polityczny RP, międzynarodowe systemy polityczne, współczesne doktryny polityczne. Egzamin oceniany jest w skali 0-100 punktów (minimalny pułap przyjęcia 30 punktów). Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów za granicą kwalifikowani są na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowa oceniana jest w skali 0-100 pkt.

Zasady rekrutacji na studia II stopnia w trybie niestacjonarnym: wymagany jest licencjat kierunku „politologia” (nauki polityczne), stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo, socjologia, europeistyka, prawo, administracja, historia. Następnie kandydat musi złożyć wymagane dokumentów. Uczelnia prowadzi także rekrutacje tzw. drugi nabór stosując analogiczne zasady rekrutacji jak w pierwszym postępowaniu rekrutacyjnym.

Konkluzja. Zasady rekrutacji są zróżnicowane pomiędzy trybami studiów. Na studiach stacjonarnych Uczelnia wprowadziła dodatkowe kryterium merytoryczne, natomiast na studiach niestacjonarnych wymagane jest dysponowanie właściwym dyplomem ukończenia szkoły średniej oraz studiów na I poziomie.

1.3. Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie poddano programy kształcenia i plany zajęć wszystkich prowadzonych obecnie poziomów i form studiów. Obejmują one przedmioty standardowe oraz specjalnościowe w wymaganej ilości godzin. Właściwa jest sekwencyjność zajęć, proporcje wykładów do innych form aktywizujących studentów, wymiar godzin zajęć do wyboru oraz zajęcia dodatkowe w postaci wychowania fizycznego i praktyki zawodowej. Na studiach licencjackich oferowane są specjalności: „Integracja Europejska”, „Samorządowa”, „Marketing polityczny i komunikacja medialna”.

Należy rozważyć czy przyznanie 15 godzin dla przedmiotów: „Finanse UE”, „Polityki budżetowe”, „Polityka regionalna UE” jest wystarczające i zapewni osiągnięcie zamierzonych rezultatów kształcenia.

Analiza programów kształcenia na pierwszym i drugim stopniu kształcenia ukazała pokrywanie się przedmiotów na specjalności „Samorządowej” studiów I stopnia w trybie stacjonarnym i II stopnia w trybie niestacjonarnym dla rocznika 2008/2009. Uwaga dotyczy przedmiotów: „Społeczności lokalne i regionalne”, „Samorząd terytorialny w Polsce”, „Administracja publiczna w III RP”, „Samorząd terytorialny w Europie i USA”, „Polityka regionalna/Polityka regionalna i rozwój regionalny”, „Współpraca międzynarodowa jednostek samorządu terytorialnego”, „Mienie i finanse samorządowe/Mienie i finanse jednostek samorządu terytorialnego”, „Samorzady terytorialne i gospodarcze/Samorządy zawodowe i samorzady gospodarcze”, „Trzeci sektor społeczeństwa obywatelskiego”.

Powyższa uwaga odnosi się także do programów kształcenia na I stopniu w trybie stacjonarnym (od 2008/2009) na specjalności „Marketing polityczny i komunikacja medialna” i na studiach II stopnia w trybie niestacjonarnym w zakresie przedmiotów: „Opinia publiczna”, „Strategie marketingowe w kampaniach wyborczych”, „Architektura kontaktu”, „Organizacja kampanii wyborczych”, „Językowe techniki oddziaływania na odbiorcę”, „Kampanie wyborcze w USA i Europie”, „Prawo prasowe i internetowe”, „Zarządzanie mediami”, „Public relations”, „Dziennikarstwo internetowe”. Porównanie planów z roku akademickiego 2009/2010 także wykazuje analogiczną cechę.

Studia licencjackie w trybie niestacjonarnym rocznika 2007/2008 nie uwzględniają praktyki zawodowej.

Konkluzja. Analiza porównawcza programu studiów z planami studiów wskazuje, że proces dydaktyczny jest realizowany prawidłowo, jego kompozycja uwzględnia m.in. sekwencyjność zdobywania wiedzy, z którą skorelowane są cele kształcenia. Zaleca się dokonanie drobnych korekt w procesie kształcenia na specjalnościach – według powyższych sugestii.

1.4 Ocena systemu ECTS.

Wycena punktowa przedmiotów jest w zasadzie właściwa, podobnie jak podział punktów na poszczególne semestry. W programie kształcenia za rok akademicki 2007/2008 i 2008/2009 na studiach stacjonarnych stwierdzono brak punktów ECTS za zajęcia języka angielskiego; rok akademicki 2007/2008, 2009/2010 - stwierdzono zbyt małą wycenę przedmiotów punktami ECTS gdyż na specjalności „Marketing polityczny i komunikacja medialna” obecne są przedmioty (30 godzin) za 1 punkt ECTS prowadzone głównie w formie laboratorium („Dziennikarstwo internetowe”, „Dziennikarstwo prasowe”, „Dziennikarstwo radiowe”, „Warsztaty obróbki dźwięku”).

Studia jednolite magisterskie w formie stacjonarnej od rocznika 2006/2007 nie zawierają punktów ECTS Podobnie studia licencjackie w formie niestacjonarnej rocznika 2007/2008 nie zawierają punktów ECTS. W programach kształcenia późniejszych roczników uchybienia te już nie występują.

Konkluzja. Zaleca się doskonalenie systemu ECTS.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

Studenci UMK w Toruniu informowani są o zmianach w programie studiów, planie zajęć i warunkach zaliczeń poprzez liczne gabloty oraz stronę internetową. Nauczyciele są dostępni na dyżurach dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili pracę administracji oraz

działu pomocy materialnej. Mają uwagi do jakości funkcjonowania systemu USOS. System ten powoduje szereg komplikacji przy załatwieniu najprostszych spraw, znacznie wydłuża ich czas realizacji. Studenci generalnie aprobując system USOS, chętniej posługiwaliby się tradycyjnymi indeksami oraz załatwiali wszystkie sprawy bezpośrednio w dziekanatach.

Studenci posiadają dostęp do regulaminów, mogą korzystać z dodatkowych konsultacji z wykładowcami. Są zadowoleni ze współpracy z władzami Wydziału. Pozytywnie ocenili pracę i wyposażenie biblioteki i czytelní Wydziału. Zwracali zarazem uwagę, że podstawowa literatura przedmiotu, sylabusy oraz publikacje profesorskie, z których korzystają, częstokroć wypożyczana i przetrzymywana jest przez wykładowców oraz doktorantów. Potwierdzają to biblioteczne karty wypożyczeń literatury. W obrębie Wydziału istnieje wystarczająca ilość samodzielnych stanowisk komputerowych wyposażonych w Internet.

Konkluzja. System opieki naukowej jest właściwy.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Ocenie poddano protokoły zaliczeniowe następujących przedmiotów:

- a) „Doktryny polityczne XIX i XX wieku”, rok 2009/2010;
- b) „Historia myśli politycznej”, rok 2009/2010;
- c) „Geografia polityczna”, rok 2008/2009;
- d) „Spiskowe teoria dziejów”, konwersatorium;
- e) „Historia mediów”.

Oceny zaliczeniowe i z egzaminów są zróżnicowane, jednak w skali całych roczników uzyskujących zaliczenia uwidacznia się znikoma ilość ocen niedostatecznych, np. na 100 studentów na liście zdających egzamin z przedmiotu „Historia myśli politycznej” żaden student nie wykazał się wiedzą na poziomie niedostatecznym.

Ocenie poddano prace zaliczeniowe studentów z przedmiotów:

a) „Podstawy teorii polityki”. Test zaliczeniowy składał się z 9 pytań o różnym charakterze. Rozdano studentom testy oznaczone numerem 401 i 402. Pytania testowe dotyczyły: władzy publicznej, typów partii politycznych, grup interesu, reżimów politycznych, znajomości treści przeczytanej książki. Oglądowi poddano prace studentów;

b) „Marketing polityczny”. Pytania egzaminacyjne podzielono na grupy A i B, dot. one wyjaśnienia pojęć i omówienia wybranych problemów. Ich tematyka pozostaje ściśle związana z przedmiotem i kierunkiem studiów. Oglądowi poddano prace studentów (do egzaminu poprawkowego przystąpiło 5 studentów).

Analiza prac egzaminacyjnych studentów wskazuje na poprawność formalno-prawną i merytoryczną procedury egzaminowania. Pytania egzaminacyjne mieściły się w zakresie tematycznym zajęć i były na nich realizowane. Sformułowanie pytań oraz ocena odpowiedzi spełnia kryteria rzetelnej pracy. Poziom odpowiedzi udzielonych przez studentów był oczywiście zróżnicowany ale należy stwierdzić, że zostały osiągnięte zakładane efekty kształcenia.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Przeważającą przyczyną skreśleń są sprawy dydaktyczne oraz nieuregulowane sprawy finansowe. Zdecydowanie mniej jest rezygnacji po rozpoczęciu studiów, a przypadki niepodjęcia studiów są jednostkowe.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Analiza wybranych losowo teczek osobowych studentów ujawniła właściwe postępowanie w zakresie dyplomowania studentów na kierunku „politologia”. Studenci mają prawo wyboru promotora. Wybór i zatwierdzenie tematów prac dyplomowych są regulowane wewnętrznymi dokumentami. Okazano Uchwały Rady Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych z lat 2008-2009, potwierdzające fakt zatwierdzania tematów prac dyplomowych na kierunku „politologia”. Załącznikiem do uchwał jest wykaz zawierający tematy prac dyplomowych powstających u wskazanych prowadzących.

Ocenie poddano tematykę prac dyplomowych (licencjackich) pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów oraz specjalnością. Stwierdzono, że w zdecydowanej większości przypadków taka zgodność występuje, jednakże zdarzają się prace dyplomowe odbiegające od tego wymogu:

a) Specjalność: „Integracja europejska”, prace złożone od 1 grudnia 2008 roku do 30 listopada 2009 roku – tytuły pracy: *Wpływ doktryny anarchizmu na młodzież w Polsce po 1980 roku*; *Myśl społeczno – polityczna Fidela Castro*; *Internet jako narzędzie komunikacji politycznej w oparciu o wybrane przykłady z polskiej sceny politycznej*; *Propaganda sukcesu w okresie rządów Edwarda Gierka w latach 1970–1975*; *Wizerunek kobiety w polityce, Stereotyp czy rzeczywistość? Na przykładzie relacji prasowych z kampanii wyborczej Hanny Gronkiewicz – Waltz i Angeli Merkel*; *Terroryzm islamski w polskiej prasie po atakach z 11 września 2001 roku. Dyskurs w „Rzeczpospolitej” oraz „Polityce”*; *Stosunki polsko – gruzińskie w latach 1991 – 2008*; *Apostazja jako wyzwanie Kościoła katolickiego w Polsce*;

b) Specjalność: „Samorządowa”, prace złożone od 1 grudnia 2008 roku do 30 listopada 2009 roku – *Kontrowersje wokół działalności i procesu biskupa gdańskiego Karola Marii Spletta*; *Rzeczywistość polityczna w twórczości Sławomira Mrożka, III Pielgrzymka Ojca*

Świętego Jana Pawła II do Polski; Działalność społeczno – polityczna Rady narodowej Rzeczypospolitej II kadencji; Społeczno – polityczne konsekwencje zamachów terrorystycznych z 11 września 2001 roku; Polityka i religia w Japonii na podstawie czasopisma „Japonica”; Dwie twarze Lesława Maleszki; Filozofia polityczna Hansa – Hermanna Hoppego; Problemy globalizacji w ujęciu tygodników „Wprost” i „Gazeta Polska” w latach 2000 – 2008.

Ocenie poddano składy komisji na egzamin dyplomowy w okresie od 1 grudnia 2006 roku do 30 listopada 2009 roku na studiach magisterskich i licencjackich oraz Wykaz grup studentów w grupach seminariów dyplomowych dla roczników od I do III. Dokumentacja zawiera zestawienie imienne seminarzystów i promotorów. Z zestawienia wynika, że na jednego promotora przypadało od kilku do kilkunastu studentów. W jednym przypadku grupa seminaryjna liczyła 24 studentów

Seminaria dyplomowe oraz wykłady w zasadzie prowadzą samodzielni pracownicy nauki. Uczelnia posługuje się także doświadczonymi pracownikami ze stopniem naukowym doktora. Czyni to każdorazowo na mocy uchwały Rady Wydziału. Dokument ten jest bardzo dobrze opracowany, zawiera pełne stawienie pracowników, seminariów dyplomowych ze wskazaniem poziomu kształcenia w przypadku wykładów ich nazwę oraz poziom studiów. Okazana Uchwała nr 3 Rady Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych z dnia 19 stycznia 2010 roku odnosi się do kierunków studiów „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” oraz „stosunki międzynarodowe”. Nie ma wśród nich przedmiotów realizowanych bezpośrednio na wizytowanym kierunku „politologia”.

Analiza losowa prac dyplomowych wskazuje, że generalnie są one pisane na bardzo dobrym i dobrym poziomie merytorycznym. Tematyka prac mieści się w zakresie tożsamościowym politologii, w zdecydowanej większości recenzje są obszerne i krytyczne. Na egzaminie zadaje się trzy pytania, ich dobór jest właściwy. Oceny prac oraz egzaminu końcowego są zróżnicowane. Prace zawierają oświadczenie autorów o samodzielności ich napisania.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Struktura programu nauczania wynika z obowiązujących w kraju standardów kształcenia na kierunku „politologia” oraz istoty nauki o polityce i państwie. Uczelnia atrakcyjnie rozbudowuje ofertę dydaktyczną na bazie własnych zasobów kadrowych, nadając studiom politologicznym w Toruniu własną specyfikę. Widoczna jest ewolucja i dydaktyczne doskonalenie programów nauczania wraz z upływem czasu. Wyrazem tychże zmian jest nie

tylko wypełnianie wymogów minimum standardów kształcenia ale i stałe podnoszenie jakości nauczania i dyplomowania. Sugeruje się doskonalenie oferty dydaktycznej na niektórych specjalnościach.

Konkluzja. System weryfikacji etapowych osiągnięć studenta i procedura dyplomowania nie budzą zastrzeżeń; w ocenianej jednostce przywiązuje się dużą uwagę do monitorowania efektów kształcenia względem wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Pracownicy ocenianej jednostki praktykują zróżnicowane metody dydaktyczne, ale właściwe z punktu widzenia nauk humanistycznych i konkretnych przedmiotów. Są oni do nich dobrze przygotowani i umiejętnie je wykorzystują, także uwzględniając własne doświadczenie dydaktyczne.

Dominują klasyczne metody kształcenia, dużą uwagę zwraca się na metody aktywizujące (debaty, symulacje, prezentacje i in.), korzysta się z środków audiowizualnych i przywiązuje znaczenie do indywidualizacji procesu kształcenia. Cele i metody zajęć są właściwie opisane w sylabusach. i stosowane w praktyce. Potwierdziły to hospitacje zajęć.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Uczelnia stosuje zestandaryzowane sylabusy obejmując przedmioty prowadzone na kierunku „politologia”. Powyższy wzorzec zawiera wszystkie wymagane informacje potrzebne do prezentacji zajęć w warstwie merytorycznej, dydaktycznej i organizacyjnej. Sylabusy zostały dobrze opracowane pod względem merytorycznym i formalnym. Literatura przedmiotu jest aktualna ale wskazanym byłoby szersze popularyzowanie literatury obcojęzycznej, chociażby z uwagi na silne studencko – naukowe umiędzynarodowienie ocenianej jednostki.

Sylabusy są dostępne dla studentów – w sekretariacie, na stronie internetowej; wykładowcy omawiają sylabusy na pierwszych zajęciach.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk..

Praktyki studenckie w ocenianej jednostce są elementem procesu kształcenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Uczelnia dysponuje szeregiem wewnętrznych aktów je regulujących, tj.: a) *Uchwałą nr 1 Rady Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych z*

19 stycznia 2010 roku; b) *Regulaminem studenckich praktyk zawodowych na studiach licencjackich stacjonarnych na kierunkach prowadzonych na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych*; c) *Ogólnym planem praktyk dla studentów Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych*; d) *Zarządzeniem nr 100 Rektora UMK z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich*. Dokumenty te zawierają: definicję praktyk, cele i formy realizacji, zasady odbywania i system kontroli, uregulowanie kwestii umów z zakładami pracy, opiekunów, warunków zaliczenia praktyk, formy realizacji.

Wyznaczono opiekuna praktyk studenckich. W celu właściwej organizacji praktyk studenckich Uczelnia podpisała szereg umów z podmiotami zewnętrznymi, np. Agencją Promocji i Reklamy GRA Toruń, Urzędem Miejskim w Elblągu, Starostwem Powiatowym w Kutnie, Express Media Sp. z o.o. Dziennikiem Toruńskim, Redakcją Tygodnika Powszechnego - Kraków, Agencją Marketingową „Kiwi” Toruń – Art.

Ilość oraz specyfika miejsc praktyk studenckich jest właściwa z punktu widzenia kierunku studiów oraz liczby studentów. Wewnętrzne przepisy stosowane w odniesieniu do organizacji praktyk studenckich są właściwe. Dokumentacja praktyk w postaci *Dziennika praktyk studenckich* potwierdza jej przebieg (sprawdzono dzienniki praktyk 5 studentów). Cennym udokumentowaniem odbycia praktyki jest pisana przez studenta *Analiza funkcjonowania instytucji*.

Studenci studiów niestacjonarnych I stopnia zobligowani są do realizowania praktyki zawodowej do piątego semestru. Obowiązuje to studentów rozpoczynających studia dopiero od naboru roku akademickiego 2008/2009.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Organizacja studiów w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym nie budzi zastrzeżeń. Proporcje godzin ćwiczeń do wykładów są prawidłowe, uwzględnia się w nich specyfikę przedmiotów. Przedmioty do wyboru przekraczają 30% ogólnej ilości zajęć dydaktycznych. Praktyki trwają trzy tygodnie (ogółem 120 godzin).

Na studiach niestacjonarnych I i II stopnia w semestrze zimowym i letnim łącznie przewidziano po 18 zjazdów, w tym po 10 dla każdego poziomu kształcenia. Są to zjazdy sobotnio – niedzielne. Zajęcia prowadzi się od godz. 8.00 do 18.15. stwierdzono zbyt krótkie przerwy pomiędzy zajęciami trwające tylko 5 minut.

Na studiach stacjonarnych zajęcia rozkładają się od 8.00 do 18.30. Z planu zajęć wynika, że pracownicy (a zatem i studenci) nie mają wymaganych i zapewniających regenerację sił przerw pomiędzy zajęciami. Okazano wykaz dyżurów pracowniczych oraz

dane kontaktowe. Zawierają one godziny konsultacji (od jednej do trzech) oraz adres internetowy.

Sesja egzaminacyjna w roku akademickim 2009/2010 była zaplanowana i upubliczniona z należyтым wyprzedzeniem. Rozkład egzaminów jest czytelny i nie stwierdzono kolizji terminów po stronie studentów oraz pracowników naukowych. Jedynie dwa terminy budzą zastrzeżenia z punktu widzenia godziny ich przeprowadzenia, tj. godz. 18.00 i 19.00 („Najnowsza historia polityczna XX wieku” oraz „Historia myśli politycznej”).

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Hospitacji poddano zajęcia o zróżnicowanej tematyce, specyfice i prowadzone przez osoby z różnym doświadczeniem naukowo – dydaktycznym. Zajęcia były realizowane zgodnie z tradycjami akademickimi w powiązaniu z wymogami metodycznymi współczesnej dydaktyki. Na wysoką ocenę hospitacji składają się m.in. bardzo dobre merytoryczne przygotowanie pracowników i studentów; umiejętne stosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych. Prowadzący zajęcia posiadali dokumentację zajęć (sylabusy, listy obecności) oraz korzystali ze środków audiowizualnych.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Proces dydaktyczny w ocenianej jednostce na kierunku „politologia” jest realizowany na wysokim poziomie merytorycznym. Potwierdziły to m.in. hospitacje zajęć i analiza prac dyplomowych. Programy kształcenia spełniają wymogi określone przepisami prawa, standardami kształcenia oraz pozostają w zgodzie z tożsamością kierunku. W organizacji i realizacji zajęć nauczyciele nawiązują do tradycji akademickich, zarazem uwzględniają wymogi współczesnego nauczania, co przejawia się w stosowaniu nowoczesnych metod, środków audiowizualnych itp. Zwraca się dużą uwagę na zgodność uzyskiwanych efektów kształcenia z założeniami zawartymi w sylwetce absolwenta. Należy skorygować system ECTS, sugeruje się doskonalenie oferty dydaktycznej na specjalnościach.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:
 - 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,
 - 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),
 - 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),
 - 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),
 - 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),
 - 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),
 - 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

27 listopada 2007 roku Senat przyjął Uchwałę w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W dokumencie tym określa się precyzyjnie cel i przedmiot wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, instrumenty, parametry ilościowe oraz sposób wykorzystania wyników ocen. Następnie a dniu 8 czerwca 2009 roku zostało wydane zarządzenie Rektora w sprawie ankietowego badania opinii studentów o zajęciach dydaktycznych realizowanych w UMK. Unormowania zawarte w powyżej uchwale i rozporządzeniu stanowią podstawę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w ocenianej jednostce. Z rozmów z Władzami Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych wynika, że w kwietniu br. planują one powołać Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia oraz opracować zasady i regulamin pracy tej komisji. Należy zaznaczyć, że Wydział istnieje od kilku miesięcy i jest jeszcze w stadium organizacyjnym.

Z analizy dokumentacji, a także rozmów z pracownikami i studentami wynika, że w ocenianej jednostce są respektowane i realizowane zadania określone w ogólnouczelnianych dokumentach a dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. System ten uwzględnia najważniejsze procedury weryfikacji i doskonalenia jakości kształcenia (okresowe przeglądy programów i planów studiów, efektów kształcenia,

ocenę jakości pracy kadry dydaktycznej, przestrzeganie procedury dyplomowania dyplomowych, dbałość o sprawne funkcjonowanie systemu informacji i in.).

Na Wydziale docenia się znaczenie monitorowania jakości programów nauczania i planów studiów w kontekście realizowanych specjalności i ich specyfiki. Programy i plany studiów są zatwierdzane zgodnie z przyjętą procedurą. W proces ten należy m.in. włączyć przedstawicieli pracodawców, tak aby proces kształcenia uwzględniał obowiązujące standardy i zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy.

W ocenianej jednostce prowadzone są ankietowe badania opinii studentów na temat jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych. Ankietyzacja jest prowadzona w tradycyjnej formie lub za pośrednictwem systemu „USOS”. Na początku roku akademickiego zatwierdzono harmonogram hospitacji, który jest systematycznie realizowany, zaś kwestie weryfikacji wiedzy i oceny wyników kształcenia stanowią przedmiot posiedzeń Kolegium Dziekańskiego i Rady Wydziału. Dokumentacja ocen zajęć dydaktycznych przez studentów i arkusze hospitacyjne są przechowywane w Dziekanacie. Dokumenty te stanowią ważny instrument Wydziałowej Komisji Oceniającej w prowadzeniu polityki kadrowej, przyznawaniu nadgodzin pracownikom itp. W przypadku niskiej oceny jakości zajęć zarządza się dodatkowe badania opinii studentów.

Monitorowana jest także jakość pracy Dziekanatu, dostępność pracowników na dyżurach, zwraca się uwagę na częsty kontakt ze studentami opiekunów poszczególnych lat studiów. System przepływu informacji w ocenianej jednostce funkcjonuje sprawnie. Obejmuje on wszystkie niezbędne elementy związane z działalnością Wydziału, programami nauczania i planami studiów, godzinami konsultacji, obowiązującymi procedurami zaliczania sesji egzaminacyjnych itp.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

Z opinii studentów wynika, że w ocenianej jednostce funkcjonuje zintegrowana z „USOS” studencka ankieta opiniująca zajęcia dydaktyczne. Wprowadzenie elektronicznej formy ankiety spowodowało znaczny wzrost wypełniania jej przez studentów. Ankieta została przygotowana przez Komisję Dydaktyczną Uniwersytetu w porozumieniu z Samorządem Studentów UMK i jest wypełniana raz w roku akademickim. Ankieta ma przejrzystą budowę a pytania nie sprawiają problemu. Wskazane byłoby wprowadzenie do kwestionariusza

dodatkowego miejsca na luźne uwagi oraz wnioski. Studenci chętnie biorą udział w procesie ankietyzacji.

Podczas kolejnego procesu ankietyzacji, wskazane byłoby położenie nacisku na szersze poinformowanie studentów o osobach podlegających ocenie, tak by ankieta stała się dla wszystkich powszechna. Studenci nie są informowani o wynikach ankietyzacji, jednak zauważają znaczną poprawę sposobu prowadzenia zajęć przez m.in. słabiej ocenianych wykładowców. Studencka opinia o wykładowcach stanowi jeden z elementów oceny okresowej nauczycieli akademickich.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W czasie dyskusji o systemie jakości kształcenia kadra naukowa wyrażała pozytywne opinie. Podkreślano, że jakość kształcenia traktowana jest „misyjnie” i należy do zadań priorytetowych Władz Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych. Realizacja wymaganych standardów jest monitorowana, co przekłada się na doskonalenie programów nauczania i planów studiów, korygowanie sylabusów, uwzględnianie w nich najnowszych publikacji. Docenia się potrzebę wzbogacania oferty dydaktycznej, wdrażanie do nauczania najnowszych badań naukowych.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów. Godziny otwarcia Biura, jak i jego umiejscowienie pozwalają na swobodny dostęp dla studentów. Instytucja zajmuje się przede wszystkim indywidualnym i grupowym doradztwem zawodowym, stałym wyszukiwaniem ofert pracy oraz pomocą w organizacji praktyk zawodowych. Prowadzi cykl szkoleń tematycznych dostosowanych do różnorodności studentów UMK. Każdy student oraz absolwent może założyć swój profil on-line oraz dowolnie go modyfikować. Biuro Karier śledzi losy absolwentów, aktualizując tym samym chłonność rynku w stosunku do zapotrzebowania na daną profesję.

Studenci wizytowanego kierunku wyrażali zadowolenie z jakości pracy Biura Karier oraz w dużym stopniu korzystają z jego usług, zwłaszcza w znalezieniu praktyki studenckiej, stażu czy też szkoleń zawodowych. Studenci chwalą organizowane na UMK prezentacje firm: Wczesna Rekrutacja - Milkround oraz Targi Pracy i Praktyk.

W ocenianej jednostce funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

Swoim zakresem obejmuje on najważniejsze standardy nauczania. Z analizy dokumentów, przeprowadzonych rozmów z pracownikami i studentami wynika, że funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przynosi wymierne efekty w organizacji studiów, programów i planów nauczania, polityce kadrowej i realizacji innych standardów na „politologii”. System ten, bacząc na fakt, że Wydział jest jeszcze w stadium organizacji, wymaga dalszego doskonalenia. Zasadnym jest objęcie wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia wszystkich standardów nauczania; powołanie wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia oraz opracowanie zasad i regulaminu jej działalności. Biuro Karier prawidłowo realizuje swoje zadania.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	8	5 (2)	3 (1)	-	-
Doktor habilitowany	10	6 (3)	4	-	-
Doktor	33	12 (5)	21 (5)	-	-
Pozostali	2	-	2	-	-
Razem	53	23 (10)	30 (6)	-	-

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Konkluzja. W ramach Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych w pełnym wymiarze czasu pracy jest zatrudnionych 53 nauczycieli akademickich, w tym 8 profesorów tytularnych, 10 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 33 ze stopniem naukowym doktora oraz 2 magistrów. Dla wszystkich nauczycieli akademickich pracujących w jednostce Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ok. 62 %). Profesorowie stanowią ok. 15 %, doktorzy habilitowani - ok. 19 %, a osoby z tytułem zawodowym magistra - tylko niespełna 4 %. Dane wskazują, że Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych jest jednostką wiążącą rozwój kadrowy przede wszystkim z własną kadrą naukowo-dydaktyczną. Niepokoi jednak nikły odsetek magistrów wśród zatrudnionych nauczycieli akademickich.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	3 (1)	2 (1)	0 (-)
2006	1 (0)	0 (-)	0 (-)
2007	3 (2)	1 (1)	2 (2)
2008	3 (1)	1 (1)	2 (1)
2009	7 (2)	0 (-)	1 (1)
Razem	17 (6)	4 (3)	5 (4)

Konkluzja. Dostrzegalny jest prężny, coraz intensywniejszy rozwój naukowy kadry Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych. Wart odnotowania jest fakt, iż prawie wszystkie uzyskane przez pracowników Wydziału stopnie naukowe doktora habilitowanego i tytuły naukowe profesora są udziałem osób związanych z ocenianym kierunkiem.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

• **formalno-prawnych**

- a) w teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych;
- b) do minimum kadrowego, wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.);
- c) dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego);
- d) oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

• **merytorycznych:**

- a) Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 16 nauczycieli akademickich na I, II stopień studiów i jednolite studia magisterskie;
- b) do minimum kadrowego na I stopniu studiów ze względu na posiadany dorobek naukowy można zaliczyć w zakresie kierunku „politologia” 5 samodzielnych pracowników nauki i 10 nauczycieli ze stopniem doktora. Oceniana jednostka z nadwyżką spełnia wymogi minimum kadrowego na pierwszym stopniu studiów politologicznych;

c) do minimum kadrowego na II stopniu studiów i jednolitych studiach magisterskich ze względu na posiadany dorobek naukowy można zaliczyć w zakresie kierunku „politologia” 6 samodzielnych pracowników nauki i 6 nauczycieli ze stopniem doktora. Oceniana jednostka spełnia wymogi minimum kadrowego na II stopniu studiów i jednolitych studiach magisterskich na kierunku „politologia”.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (16) do liczby studentów (596) kierunku spełnia wymagania § 11 ust.7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi ok. 1:37 przy wymaganym 1:180.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Władze jednostki oceniającej okazały pełne zestawienie obsady zajęć dydaktycznych na kierunku „politologia” pracowników etatowych oraz tzw. zewnętrznych. Cenna z punktu widzenia dydaktycznego jest procedura upoważniania niesamodzielnych pracowników nauki do prowadzenia wykładów. Ilość takich przypadków w ocenianej jednostce ma charakter umiarkowany. Prowadzona dydaktyka w zasadzie pozostaje w zgodzie z posiadanym wykształceniem i dorobkiem naukowym. Doskonalenia wymaga obsada zajęć z przedmiotów: „Prawo wspólnot europejskich”, „Finanse UE”; „Socjologia polityki”; „Geografia polityczna”; „Prawo autorskie”, „Prawo prasowe i internetowe”; „Współczesne systemy polityczne”.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu uczestniczyło ok. 50 nauczycieli akademickich. Przewodniczący Zespołu Wizytacyjnego przedstawił misję działania PKA w zakresie oceny jakości kształcenia oraz podzielił się refleksją z pierwszych godzin wizytacji.

W trakcie dyskusji ujawnił się wysoki stopień identyfikacji nauczycieli akademickich z Uczelnią i ocenianym kierunkiem kształcenia. W ich opinii poziom nauczania na „politologii” opowiada standardom kształcenia. Pracownicy pozytywnie wyrażali się o jakości kształcenia, organizacji i zasadach funkcjonowania Uczelni. Również zwracali uwagę na dobry klimat w stosunkach międzyludzkich i wyrażali zadowolenie z zatrudnienia w

UMK. Podkreślali, że otrzymują wsparcie Władz Wydziału w realizacji badań naukowych, oraz inicjatyw i projektów podejmowanych na rzecz studentów czy też społeczności lokalnej. Wskazywali, że stworzone im warunki, stymulujące prowadzenie badań, przekładają się w widoczny sposób na poziom dydaktyki prowadzonej w ramach Wydziału. Rozmówcy wyrażali również przekonanie, że dzięki satysfakcjonującej współpracy możliwe jest sprawne kształcenie kadry, także dla kierunków, których uruchomienie jest dopiero planowane.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i ponumerowane. Teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem.

We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Akty mianowania i umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego proponowany przez Prezydium PKA.

Oceniana jednostka spełnia minimum kadrowe na wszystkich poziomach kształcenia. Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów spełnia wymagania. Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń, choć sugeruje się jej dalsze doskonalenie z korzyścią dla większej spójności pomiędzy dorobkiem naukowym, a specyfiką nauczanych przedmiotów. Pracownicy naukowo-dydaktyczni pozytywnie oceniają relacje z Władzami Wydziału, identyfikują się z Uczelnią i wiążą z nią swoją przyszłość zawodową. Dokumentacja osobowa nauczycieli akademickich prowadzona jest starannie i zgodnie z obowiązującą pragmatyką.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Aktywność naukowo-badawcza to silna strona ocenianej jednostki. Świadczy o tym ilość (załącznik nr 6) i jakość publikacji (o zasięgu co najmniej krajowym, także publikowane w czasopismach z listy filadelfijskiej), udział pracowników w składzie prestiżowych pism politologicznych, promowanie inicjatyw badawczych w krajowym środowisku politologicznym (przykładem tu jest inicjatywa Dziekana Wydziału utworzenia, obecnie już znanego i cenionego, pisma „Atheneum. Polskie Studia Politologiczne” oraz aktywny udział we wrześniu 2009 roku w I Kongresie Politologii - „Demokratyczna Polska w globalizującym się świecie”)

Spektrum prowadzonych badań w ocenianej jednostce jest szerokie, obejmuje m. in. zagadnienia teorii i metodologii, jak też historię polityczną i różne aspekty współczesnych przemian politycznych. Publikowane badania łączą walory poznawcze i praktyczne oraz stanowią znaczący wkład w rozwój politologii. Zwraca także uwagę aktywność w zakresie organizacji konferencji naukowych (ich tematyka ściśle wiązała się z kształceniem specjalistycznym na „politologii”. Szczególną renomą cieszą się organizowane przez Wydział cykliczne sympozja międzynarodowe poświęcone problematyce azjatyckiej.

Podjęmowane przez pracowników kierunki badań naukowych i uzyskiwane wyniki, a prezentowane na konferencjach i w publikacjach, podnoszą jakość dydaktyki prowadzonej w ramach ocenianego kierunku.

Środki finansowe na działalność naukowo-badawczą pochodzą z nakładów na badania własne, statutowe oraz z grantów (w 2009 roku – 2 granty). Bacząc na potencjał rozwojowy jednostki środki te są jednak stanowczo zbyt skromne. Sugeruje się zwiększenie aktywności w zakresie pozyskania środków finansowych z grantów.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

W Wydziale funkcjonuje kilka kół naukowych (Koło Myśli Politycznej i Dyplomacji, Koło Wschodnie i in.). Organizacje są w pełni finansowane z budżetu przeznaczonego na działalność studencką. Przyznane środki są wystarczające na realizację działalności programowej. Koła naukowe organizują konferencje o randze krajowej oraz międzynarodowej (m.in. w 2009 roku „Szalom – otwarta konferencja żydowska”).

Od 2003 roku wydawane jest studenckie pismo naukowe „Dialogi Polityczne” (ukazało się 11 numerów). W 2010 roku decyzją Ministerstwa „Dialogi Polityczne” w rankingu czasopism naukowych uzyskały 2 punkty. Od 2008 roku wydawany jest też „Monitor Polityczny”.

Współpraca z kołami naukowymi daje studentom możliwość krótkich publikacji w prasie branżowej. Chętnie korzystają ze spotkań ze znanymi postaciami ze świata polityki i nauki na specjalnie przygotowanych dodatkowych wykładach.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

W 2009 roku oceniana jednostka zorganizowała kilka konferencji o zasięgu międzynarodowym, m.in. konferencji pt. Myśl kontrewolucyjna w epoce ”Wiosny Ludów”, w której uczestniczyli naukowcy z Hiszpanii. Pracownicy naukowo-dydaktyczni uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych, na których zostały wygłoszone referaty. Wydział wizytowali naukowcy zagraniczni wykładając wykłady. Zwraca uwagę także działalność ekspercka pracowników na rzecz środowisk polonijnych.

Wymiana międzynarodowa pracowników i studentów z kierunku „politologia” jest realizowana od 2004 roku (jeszcze w ramach istniejącego Instytutu Nauk Politycznych). Wydział dysponuje umowami z 31 uczelniami zagranicznymi. W 2010 roku gotowość na wyjazdy zagraniczne zgłosiło ponad 50 studentów. W tym samym roku w Wydziale kształciło się 8 studentów zagranicznych z 4 państw (Litwa, Turcja, Włochy, Niemcy).

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Działalność naukowo-badawcza należy do autów ocenianej jednostki. Zakres współpracy międzynarodowej implikuje fakt, że jednostka została zorganizowana stosunkowo niedawno. W 2009 roku zorganizowano kilka konferencji z udziałem naukowców zagranicznych, prowadzona była międzynarodowa wymiana studentów. Nauczyciele akademicy swoją pracą ekspercką wspierali środowiska polonijne. Tym niemniej sugeruje się zwrócenie większej uwagi na poziom umiędzynarodowienia działalności dydaktyczno-naukowej Wydziału na kierunku „politologia”, zwłaszcza w zakresie wymiany kadry naukowej, realizacji międzynarodowych programów badawczych, organizacji konferencji i publikacji.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uczelnia okazała Protokół 5/2010 z rocznego przeglądu budynku przy ul. Batorego 39L w Toruniu z dnia 15 lutego 2010. Budynek spełnia wymogi techniczne pozwalające dopuścić go do użytkowania do celów dydaktycznych. Uczelnia dysponuje także dokumentacją przeglądów technicznych budynku z lat wcześniejszych.

Pomieszczenia dydaktyczne (sale, biblioteka, czytelnia) oraz pozostała część infrastruktury są utrzymywane w należytym porządku i czystości. Ilość sal dydaktycznych (17) oraz ich wielkość (od kilkunastu do kilkudziesięciu miejsc siedzących) są wystarczające do prowadzenia zajęć dla studentów. Połowa sal jest wyposażona w sprzęt multimedialny. Nie ma jednak studia telewizyjnego/radiowego – tak potrzebnego do kształcenia na „politologii”, ale także innych kierunków nauczania realizowanych w Wydziale. Istnieje także potrzeba tworzenia specjalistycznych laboratoriów, które niewątpliwie miałyby wpływ na komfort i poziom kształcenia.

Pomieszczenia są przystosowane dla studentów niepełnosprawnych ruchowo. Przy wejściu do sal znajdują się tabliczki informujące o planie zajęć w danych pomieszczeniach.

Biblioteka jest dobrze wyposażona w księgozbiór dla potrzeb studiów politologicznych, jest on systematycznie uzupełniany. Studenci mają swobodny dostęp do czasopism w Czytelni. Zwraca uwagę dobra organizacja pracy biblioteki, profesjonalizm pracowników i kultura obsługi studentów.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Studenci wyrażali pozytywne opinie o bazie dydaktycznej ocenianej jednostki. Podkreślali, że sale wykładowe są dobrze wyposażone oraz że mają zapewniony dostęp do Internetu. Podobnie opinie głosili o bibliotece i Czytelni. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczelnia dysponuje własnymi obiektami sportowymi, do których studenci mają zapewniony swobodny dostęp.

Baza materialna i dydaktyczna spełnia wymagane standardy. Pomieszczenia dydaktyczne oraz pozostała część infrastruktury są utrzymywane w należytym porządku i czystości. Ilość sal dydaktycznych oraz ich wielkość są wystarczające do prowadzenia zajęć. Niektóre sale są wyposażone w oprzyrządowanie audiowizualne. Wizytacja bazy dydaktycznej potwierdziła,

że Władze ocenianej jednostki wykazują zaangażowanie w zapewnienie optymalnych warunków dydaktycznych w ramach posiadanych środków finansowych. Baza ta jednak wymaga jednak zwiększonych środków na rozbudowę, wyposażenie laboratoriów specjalistycznych. Brak studia telewizyjnego niewątpliwie odbija się negatywnie na jakości kształcenia na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”, ale także „politologii” i „stosunkach międzynarodowych”.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

W Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych funkcjonuje Samorząd Studentów, który jest częścią Samorządu Studenckiego UMK. Organizacja funkcjonuje na podstawie uchwalonego regulaminu. Członkowie Samorządu zasiadają w komisjach uczelnianych: Komisji Dyscyplinarnej Uniwersytetu dla studentów, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej Uniwersytetu dla Studentów, Komisji Dyscyplinarnej Uniwersytetu ds. Nauczycieli Akademickich, Komisji Wyborczej Uniwersytetu oraz Komisji Dydaktycznej Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych.

Uczelnia spełnia wymogi Art. 61 ust 3 oraz Art. 67 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym a dotyczące 20 % udziału studentów w organach kolegialnych Uczelni.

W trakcie wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami Samorządu Studentów Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych. W rozmowach zwracano uwagę, że Samorząd nie dysponuje własnym pomieszczeniem (korzystają z sali nr 24 przydzielonej kołom naukowym).

Samorząd dysponuje stałym budżetem pozwalającym na właściwe funkcjonowanie i realizację programu.

Działacze samorządowi pozytywnie oceniali współpracę z władzami Wydziału. Uczestniczą w procesie opiniowania podstawowych aktów prawnych.

Samorząd WPiSM planuje w nowym roku akademickim uruchomienie strony internetowej. Dotychczasowo korzysta ze strony samorządu ogólnouczelnianego oraz wydziałowej zakładki.

Samorząd nie prowadzi dyżurów, jednakże jest w pełni dyspozycyjny dla studentów poprzez email i kontakt telefoniczny. Studenci akredytowanego kierunku mają nieliczną reprezentację w Samorządzie wydziałowym i ogólnouczelnianym.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Fundusz Pomocy Materialnej. Świadczenia funduszu pomocy materialnej na cele socjalne, są podzielone zgodnie z kryteriami art. 174 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Sprawnie funkcjonują Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. Obie komisje spełniają kryteria art. 177 ust 3 o przeważającym udziale studentów. Wyżej wymienione komisje wybierają spośród siebie przewodniczącego.

Studenci akredytowanego kierunku korzystają z oferowanych form pomocy materialnej. Uczelnia stosuje się do wymagań art. 207 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z zakresu wydawania decyzji stypendialnych. Formalności związane z ubieganiem się o stypendium, pobór wniosków oraz odbiór decyzji studenci załatwiają w dziale pomocy materialnej, który według ich opinii bardzo dobrze funkcjonuje. Studenci mają zastrzeżenia do terminowości wypłat przyznanych stypendiów. Wydaje się, że pomocne byłoby wprowadzenie do regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom UMK w Toruniu paragrafu określającego terminy określające wypłaty świadczeń, co zapewniłoby stabilizację finansową studentów.

UMK dysponuje własnymi akademikami. Studenci otrzymują miejsca w domach studenckich o zróżnicowanym standardzie lokalowym zgodnie z zaleceniami art. 185 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, jak również według zasad zawartych w Regulaminie Domu Studenta. Są zadowoleni z niezbyt wygórowanych opłat pobieranych przez Uczelnię z tytułu zamieszkania w akademiku. Studenci mogą korzystać z baru szybkiej obsługi usytuowanego w Wydziale.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA uczestniczyli studenci reprezentujący wszystkie lata studiów. W dyskusji pozytywnie wyrażali się o kadrze naukowo-dydaktycznej ocenianej jednostki, programie i planach studiów, praktykach zawodowych, wiążących wiedzę teoretyczną z praktyką życia publicznego. Podkreślali, że kadra jest komunikatywna i przyjaźnie do nich nastawiona. Często korzystają z dodatkowych konsultacji z wykładowcami. Są poinformowani o terminarzu i warunkach zaliczeń, jak i programie studiów. Uwagi budzi funkcjonujący system tworzenia grup wykładowych jedynie przy minimalnym 25 osobowym udziale studentów. Skutkuje to powstawaniem zbyt dużych grup wykładowych – 40 osobowych np. przy seminariach dyplomowych oraz przepełnieniem sal.

Studenci korzystają z oferowanych przez Uczelnię zajęć fakultatywnych. Problem stanowią jednak pokrywające się w ustalonym indywidualnie planie zajęć przedmioty. Zapisy na zajęcia odbywają się od czerwca do września, bez informacji o planie. W związku z powyższym studenci mają problemy z synchronizacją zajęć oraz realizacją indywidualnego toku studiów. Uwagi budzą dublujące się treści przedmioty (np. „Prawo Wspólnotowe” i „Integracja Europejska”).

Studenci zadowoleni są z obowiązującego systemu praktyk studenckich. Doceniają możliwość udziału w wykładach z języka obcego, dostosowanego językiem fachowym do

kierunku studiowania oraz grup zaawansowania. Opowiadają się za wprowadzeniem obowiązkowych certyfikatów językowych, potwierdzających znajomość języka według powszechnie obowiązującej skali biegłości po zakończonym kursie. Potwierdzają znajomość systemu punktów ECTS, uczestniczą w programach wymiany międzynarodowej Sokrates /Erasmus.

Realizacja standardów związanych ze sprawami studenckimi nie budzi zastrzeżeń. Zaleca się uwzględnienie wskazanych przez studentów sugestii w doskonaleniu procesu nauczania.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów są prowadzone w formie elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i poziomach studiów realizowanych przez studenta w Uczelni. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej.

Protokoły zaliczenia przedmiotu są prowadzone zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów oraz osób skreślonych z listy studentów, wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich większość wyczerpuje wymaganą przepisami formę. Szczegółowe uwagi w tym zakresie zostały zawarte w Załączniku dodatkowym Nr VIIIA.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta. Nie stwierdzono w nich uchybień. W Uczelni zrezygnowano z prowadzenia indeksów. Rejestr wydawanych legitymacji jest prowadzony w formie tradycyjnej. Wpisy są sporządzane nie w pełni zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy zasadniczo sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

Załącznik dodatkowy nr VIIIA – Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów.

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w

sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		X			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna	X				
Cz. II	Efekty kształcenia	X				
Cz. V	Badania naukowe	X				
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
Cz. VI	Baza dydaktyczna		X			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki			X		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

- I. Wydział Politologii i Stosunków Międzynarodowych został utworzony 31 marca 2009 roku, a działalność swoją rozpoczął 1 września 2009 roku. Utworzenie Wydziału było naturalną konsekwencją realizacji misji i strategii rozwoju Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Decyzja ta była również logicznym następstwem osiągnięć naukowo-dydaktycznych politologów z Uniwersytetu, wnoszących istotny wkład w rozwój politologii krajowej. Należy docenić ogromny wkład pracy Dziekana w utworzenie Wydziału.
- II. Wydział funkcjonuje pierwszy rok. I mimo, że jest jeszcze w stadium organizacji, funkcjonuje nadzwyczaj sprawnie, co przekłada się na znaczące efekty naukowo-

dydaktyczne. Atutami ocenianej jednostki są m. in. doświadczona kadra naukowa, dynamika awansu młodych pracowników nauki, badania naukowe, system przepływu informacji o toku nauczania, aktywność studenckiego ruchu naukowego, inicjatywy i dobre kontakty z otoczeniem lokalnym.

III. Władze i pracownicy Wydziału wykazują zaangażowanie w proces doskonalenia jakości kształcenia, co potwierdziły hospitacje zajęć. Starają się sprostać nowym wyzwaniom wynikającym z coraz bardziej konkurencyjnego rynku edukacyjnego i reformy szkolnictwa wyższego. Mają także wizję rozwojową ocenianej jednostki. Planują wystąpić z wnioskiem o uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego i uruchomienie studiów doktoranckich. W niedługim czasie będą utworzone nowe kierunki studiów, w znaczącym stopniu komplementarne z kształceniem politologicznym – „Bezpieczeństwo wewnętrzne” i „Studia wschodnie”. Politologia i stosunki międzynarodowe mają pozostać podstawowymi kierunkami kształcenia. Plany te wiążą się z potrzebą uzyskania nowych etatów celem zatrudnienia specjalistów.

IV. Podczas spotkań i rozmów z Zespołem oceniającym nauczyciele akademicki wykazali duży stopień identyfikacji z Uczelnią. Wielu z nich, także młodzi pracownicy nauki swoją przyszłość zawodową wiążą z pracą w Wydziale Politologii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika. Również pozytywne opinie formułowali studenci, wyrażając satysfakcję z wyboru Uczelni, kierunku studiów i jakości kształcenia.

Konkludując, utworzenie Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu należy uznać za bardzo ważne wydarzenie nie tylko dla Uczelni ale i środowiska polskich politologów. Oceniana jednostka i kierunek nauczania dysponują znaczącym potencjałem rozwojowym, który niewątpliwie odegra ważną rolę w rozwoju kształcenia politologicznego w kraju.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego PKA

Dr hab. Tadeusz Bodio
Członek PKA

3. W odpowiedzi na Raport, Władze Uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny dotyczącej kultury prawnej Uczelni i jednostki.

Tabela nr 6

Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardu po odpowiedzi uczelni na raport				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Kultura prawna uczelni i jednostki		X			